

Sygn. akt XVII *AmE* 99/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Hanna Kulesza**

Protokolant: sekretarz sądowa Irmina Bartochowska

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...)** w S.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w S. od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 29 maja 2014r. nr (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od powoda M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w S. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Hanna Kulesza

Sygn. XVII AmE 99/14

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej pozwany) w dniu 29 maja 2014 r. wydał decyzję w której :

-na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 3,4 oraz ust. 6 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. przedsiębiorca – M. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. S. z siedzibą w miejscowości S., gmina J. naruszył warunek 2.2.2. udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 15 września 2004r. nr (...) z późniejszymi zmianami, w ten sposób, iż wprowadził do obrotu poprzez stację paliw mieszczącą się w miejscowości S., ul. (...), gaz propan-butan o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2006r. w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. z 2006r. Nr 252, poz. 1851 oraz z 2012r. Nr 1, poz. 13),
2. za działanie opisane w punkcie 1 – wymierzył przedsiębiorcy M. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. S. z siedzibą w miejscowości S., gmina J., karę pieniężną w wysokości 12 000 zł (słownie: dwanaście tysięcy złotych) co stanowi (...) % przychodu ww. przedsiębiorcy, osiągniętego z działalności koncesjonowanej w 2013r.

(decyzja k. 4 verte)

Odwołaniem złożonym w dniu 16 maja 2014r. (data stempla pocztowego) powód – M. S. zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. naruszenie § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2007r. w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. Nr 44, poz. 279) poprzez uznanie, że próbki gazu na stacji Odwołującego się w miejscowości S. w dniu 24 października 2013r. zostały pobrane prawidłowo, a co za tym idzie, że wyniki badania próbki podstawowej i próbki kontrolnej są prawidłowe, w sytuacji gdy wyniki tych badań są różne, a pobrania próbek dokonano w sposób nieprawidłowy,
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że koncesjonariusz nie dochował należytej staranności jaka obowiązuje przedsiębiorcę prowadzącego profesjonalną działalność gospodarczą i tym samym naruszył warunek 2.2.2. udzielonej mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi w sytuacji gdy dostawca gazu LPG na stację Odwołującego się – J. S. – posiada ważny certyfikat jakości zakupionego gazu, a zatem Odwołujący się stworzył taką organizację obrotu aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nieodpowiadającej obowiązującym przepisom, wobec czego dochował należytej staranności czyniąc wszystko, czego można było od powoda rozsądnie wymagać.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powód wniósł o uchylenie decyzji w całości i zasądzenie kosztów procesu .

(odwołanie wraz załącznikami k. 10-18)

Pozwany odpowiadając na odwołanie podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o jego oddalenie w całości w tym o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego

(odpowiedź na odwołanie k.26-29)

Sąd Okręgowy - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca – M. S. prowadzi działalności gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa Regulacji Energetyki z dnia 15 września 2004r. Nr (...) zmienionej decyzją z dnia 27 marca 2006r. nr (...).

(dowód: koncesja przedsiębiorcy k.3-7, akt administracyjnych)

Warunek koncesji 2.2.2 zawiera postanowienie, że : „ Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych obowiązującymi przepisami”.

(dowód: koncesja przedsiębiorcy k. 5 akt administracyjnych)

Z akt sprawy postępowania administracyjnego wynika, że w trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 24 października 2013r. na terenie stacji paliw przy ul. (...) w B. należącej do M. S. inspektorzy (...) Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w B. pobrali do badań próbkę gazu (LPG) podstawową i próbkę kontrolną z dwóch zbiorników o pojemności 4800 dm³, z partii 4122,5 ton - każda w ilości 2,3 litra. Czynność ta została utrwalona protokołem pobrania próbek gazu oznaczonych kolejno numerem (...) i (...).

(dowód: protokół kontroli k. 12-18 akt administracyjnych)

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane laboratoria, których wyniki zostały udokumentowane, wykazały że gaz (LPG) nie spełnia wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG) (Dz. U. Nr 251, poz.1851), z uwagi na przekroczenie całkowitej zawartości siarki – stwierdzono 80 mg/kg (norma 50 mg/kg) przy tolerancji + 9 mg/kg,

natomiast wynik badania próbki kontrolnej – przeprowadzonej na wniosek kontrolowanego. – stwierdzono 76 mg/kg (norma 50 mg/kg) przy tolerancji + 9 mg/kg.

(dowód: wynika badania próbki podstawowej k. 23 akt administracyjnych, wynik badania próbki kontrolnej k. 43 akt administracyjnych).

M. S. dysponował raportem kontroli próbki mieszaniny propan-butan (LPG mix) przeprowadzonej w dniu 16 września 2013r. przez laboratorium (...) S.A. na okoliczność jakości paliwa nabytego od dostawcy – Firma (...)

(dowód: raport z kontroli k. 19 akt administracyjnych)

Od 6 marca 2014r. Prezes URE prowadził postępowanie z urzędu w sprawie o wymierzenie kary pieniężnej za naruszenie warunków koncesji.

(dowód: zawiadomienie k. 34 akt administracyjnych)

Pismem z 24 marca 2014r. M. S. podniósł, że stację paliw zaopatruje w gaz od stałych dostawców od których otrzymuje świadectwo jego jakości.

(dowód: pismo przedsiębiorcy k. 37 akt administracyjnych)

M. S. osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej w roku 2013 w wysokości (...) zł , w tym dochód w wysokości (...) zł .

(dowód: zeznanie podatkowe k.40 akt administracyjnych, formularz opłaty z tytułu udzielonej koncesji k. 64 akt administracyjnych)

Zawiadomieniem z 29 maja 2014 r. Prezes URE w oparciu o art. 10 § 1 k.p.a powiadomił M. S. o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy i prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. - z prawa tego nie skorzystał.

(dowód zawiadomienie k. 69 akt administracyjnych)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w aktach przesłanych przez organ regulacyjny.

Rzetelność dokumentacji i istnienie wskazanych okoliczności nie było kwestionowane przez żadną ze stron. Materiał dowodowy należy uznać za przekonujący oraz w pełni wiarygodny.

Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 56 ust 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Należy zaznaczyć, że naruszenie jednego z warunków koncesji jest wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisów z art. 56 ust. 1 i 2 Prawa energetycznego i wymierzenia na tej podstawie kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Powołane wyżej przepisy przesądzają, w ocenie Sądu, że Prezes URE jest zobligowany, a nie uprawniony, do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, gdy stwierdzi, że zaistniały okoliczności podlegające karze. Natomiast kara przewidziana w tym przepisie jest karą obligatoryjną.

Słusznie zatem, zdaniem Sądu, Prezes URE uznał, że w przedmiotowej sprawie zachodzą podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Należało bowiem zważyć, że powód akceptując warunki udzielonej mu koncesji, zaakceptowała również warunek określony w punkcie 2.2.2. zgodnie z którym koncesjonariusz nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w niniejszej koncesji, których parametry jakościowe są niegodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami.

Przechodząc do oceny podniesionych w odwołaniu zarzutów, należy stwierdzić, że zmierzają one do wzruszenia podstawy ustaleń faktycznych, w oparciu o które pozwany wydał zaskarżoną decyzję, poprzez kwestionowanie sposobu pobrania próbki podstawowej i kontrolnej do przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzających jakość gazu płynnego (LPG) a w konsekwencji do kwestionowania wyników tych badań.

Postępowanie przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co jednak nie pozbawia stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów na ich poparcie.

Zgodnie z art. 233 k.p.c. ciężarem procesowym stron jest przedstawienie dowodów w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach. Temu ciężarowi w ocenie Sądu strona powodowa nie podołała. Powód kwestionując bowiem wyniki badań i sposób pobrania próbek paliwa do tych badań nie powołał żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

Należy mieć na uwadze, że System Monitorowania i Kontrolowania Jakości Paliwa (art. 22 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw Dz. U. z 2006r Nr 169, poz. 1200 ze zm.) służy przeciwdziałaniu transportowania, magazynowania, wprowadzania do obrotu paliw, a także gromadzeniu paliw w stacjach zakładowych, niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych odpowiednio na podstawie art. 3 ust. 2 albo art. 4 ust. 2 albo art. 5 ust. 2 albo art. 6 ust. 3 z zastrzeżeniem ust. 3.

Z art. 12 ustawy o monitorowaniu i kontrolowaniu jakości paliw wynika, że systemem zarządza Prezes UOKiK, a czyni to przy pomocy Inspekcji Handlowej. W toku kontroli inspektorzy Inspekcji Handlowej pobierają dwie próbki paliwa, podstawową i kontrolną, czynność tę utrwała się w formie protokołu (art. 20 ust.1 ustawy o monitorowaniu i kontrolowaniu jakości paliw). Protokół jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. i korzysta z waloru prawdziwości tego co zostało w nim stwierdzone. Zgodnie z tezą wyrażaną w orzecznictwie, samo stwierdzenie, że dokument urzędowy może być niezgodny z prawdą, nie stanowi zaprzeczenia jego prawdziwości i nie podważa jego mocy dowodowej. Strona powinna bowiem udowodnić, że zawarte w nim oświadczenie jest niezgodne z prawdą – por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 8 stycznia 2003 r., II CKN 247/01, LEX nr 75250.

Stąd też ograniczenie się przez powoda jedynie do twierdzenia że - sposób pobrania próbki gazu nie był w jego ocenie właściwy – nie narusza mocy dowodowej protokołu jako dokumentu urzędowego a także nie podważa prawidłowości stwierdzonego w nim wyniku badania próbki gazu LPG przeprowadzonego przez akredytowane laboratorium. Na uwagę zasługuje okoliczność, że z punktu 2 protokołu kontroli z dnia 24.10.2013r., dotyczącego pobierania próbek wynika, że zostały one pobrane według metodyki zgodnej z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 31.01.2007 r. w sprawie sposobu pobierania próbek gazu skroplonego LPG.

W ocenie Sądu podnoszenie dopiero na etapie postępowania odwoławczego zarzutu naruszenia przez kontrolerów zasad pobierania próbek gazu skroplonego ze zbiorników tj. bez wymieszania zawartości, jest spóźnione i nieuzasadnione. Zarzuty te należało bowiem podnieść w toku postępowania prowadzonego w związku z kontrolą i to w tym postępowaniu zarzuty te powinny być wyjaśnione. Zgodnie bowiem z art. 20 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o Inspekcji Handlowej ustalenia kontroli inspektor dokonuje w protokole kontroli, do którego kontrolowany może zgłosić uwagi bezpośrednio lub na piśmie w terminie 7 dni od przedstawienia protokołu do podpisu. Powód pomimo

istnienia takiej możliwości nie zgłosił żadnych uwag do protokołu pobrania próbek i nie odmówił jego podpisania. Powód podpisał również bez zastrzeżeń protokół kontroli a także nie skorzystał mimo pouczenia z możliwości złożenia uwag na piśmie.

Nie zasługują także na uwzględnienie zarzuty powoda o nierzetelności wyników badań mającej wynikać z różnic, co do wielkości zawartości siarki stwierdzonej w próbce podstawowej i kontrolnej. Po pierwsze badania te były przeprowadzone przez dwa różne akredytowane laboratoria mogące stosować odmienne metody badawcze a ponadto wyniki obu badań różniły się w niewielkim stopniu i oba wskazywały na niezgodność jakości gazu z normami określonymi w rozporządzeniu.

W ocenie Sądu, w świetle zebranych w niniejszej sprawie dowodów, Prezes URE prawidłowo wykazał, że powód jako koncesjonowany przedsiębiorca w dniu 17 marca 2011r. na terenie stacji paliw należącej do powoda czynił przedmiotem obrotu gaz płynny LPG niespełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 28 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań jakościowych dla gazu skroplonego (LPG) (Dz.U. z 2006r. Nr 251, poz. 1851 ze zm.) przez przekroczenie zawartości siarki.

Tym samym uprawnione jest w świetle zgromadzonego materiału w sprawie twierdzenie, że powód naruszył warunek 2.2.2 przyznanej koncesji a w konsekwencji doszło do wypełnienia hipotezy normy sankcjonowanej z art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego.

Mając zatem powyższe na uwadze uznać należało, że działanie powoda bezsprzecznie stanowiło naruszenie warunków udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, co w pełni uzasadniało nałożenie na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Rozważać można jedynie, czy jej wysokość została prawidłowo ustalona przez Prezesa URE.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd nie dopatrył się jakichkolwiek okoliczności uzasadniających zmianę przedmiotowej decyzji także w zakresie nałożonej na powoda kary pieniężnej. Sąd uznał bowiem, że wobec stwierdzenia nieprzestrzegania przez powoda obowiązków wynikających z koncesji, ustalenie kary pieniężnej na poziomie (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2013 roku nie jest karą wygórowaną. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Prezes URE mógł, stosownie do treści art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, wymierzyć powodowi karę pieniężną w wysokości do 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy. Przepisy art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawa energetycznego stanowią samodzielną podstawę do wymierzenia kary pieniężnej i nie przewidują konieczności wykazania zawinionego działania koncesjonariusza. Co do zasady jest to odpowiedzialność obiektywna, która wynika z faktu samego naruszenia norm Prawa energetycznego. Przy ustalaniu wysokości kary pozwany stosownie do treści art. 56 ust 6 Pe prawidłowo uwzględnił, że przedsiębiorca nie był dotychczas karany a także stopień szkodliwości popełnionego czynu- oceniając go jako znaczny- i możliwości finansowe powoda.

Obowiązek, którego przedsiębiorca nie dopełnił służy realizacji celów prawodawcy z zakresu ochrony środowiska, zdrowia oraz interesu użytkowników tj. prawidłowego użytkowanie silników zamontowanych w pojazdach.

Sąd w niniejszym postępowaniu kierując się zasadą podwyższonej ochrony sądowej karanego przedsiębiorcy, rozważył również możliwość zastosowania art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne uprawniającego pozwanego do odstąpienia od wymierzenia kary, o ile wystąpią przesłanki w tym przepisie określone tj. zaprzestanie naruszania prawa lub zrealizowanie obowiązku oraz znikomy stopień szkodliwości czynu. Instytucja odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 6a Pe wprowadzona została na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 2010r o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 21, poz. 104), która weszła w życie z dniem 11 marca 2010r.

Sąd uznaje za trafną ocenę Prezesa o znacznej szkodliwości dokonanego przez powoda naruszenia z uwagi na negatywny wpływ zawyżonej zawartości siarki w paliwie na środowisko naturalne i stan pojazdów a także z uwagi na wielkość dokonanego przekroczenia.

Ponadto powód nie wykazał, że podjął działania, w celu zaprzestania naruszenia obowiązku o charakterze ciągłym, mające wyeliminować wprowadzanie do obrotu paliwa (LPG) nie odpowiadającego obowiązującym normom. Powód nie wykazał również, że wystąpiły obiektywne okoliczności z uwagi na podjęte przez niego działania o charakterze prewencyjnym – ostrożnościowym, które uniemożliwiłyby przypisanie odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy, nie podjął inicjatywy dowodowej w zakresie wyjaśnienia przyczyny, z powodu której wprowadzone do obrotu paliwo wykazało przekroczenie parametru siarki. Posiadanie świadectwa jakości zakupionego paliwa, nie wyłącza a limine odpowiedzialności własnej zobowiązanego z koncesji. Natomiast zachowanie powoda przez wprowadzenie do obrotu paliwa niezgodnego z parametrami godziło bezpośrednio w dobra chronione, ponieważ przekroczony parametr ma wpływ na pracę silnika pojazdów i środowisko.

Podkreślenia wymaga, że kara pieniężna, o której mowa, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że ustalone w postępowaniu administracyjnym okoliczności dotyczące stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu powoda, jego dotychczasowe zachowanie i możliwości finansowe a w szczególności fakt naruszenia warunku koncesji w pełni uzasadniają nałożenie na powoda kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez Prezesa URE.

Z tych względów Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania, oddalił je na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawo energetyczne w zw z art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do kosztów tych zaliczono koszty zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Hanna Kulesza